

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มเครือข่าย
ศรีเมืองอุบล 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี
เขต 1*

DEVELOPING LEARNING ACTIVITIES FOR GRADE 8 STUDENTS IN THE
ECONOMICS SUBJECT, ON PRODUCTION AND SERVICES USING THE
PROBLEM BASED APPROACH SIMUANG NETWORK GROUP UNDER UBON
RATCHATHANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

รัตติยากร พิมัทย์¹ และ สมร ทวีบุญ²

Rattiyakorn Pimathai¹ and Samorn taweebun²

¹⁻²มหาวิทยาลัยราชธานี

¹⁻²Ratchathani University, Thailand

Corresponding Author's Email: info@rtu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเมืองอุบล อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 20 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3 ชนิด ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 12 แผน 2) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกใช้เกณฑ์ตั้งแต่ 0.20-1.00 มีค่าเท่ากับ 0.65 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนี ประสิทธิภาพและการทดสอบค่าที่ (t-test dependent samples)

* Received 16 May 2025; Revised 25 May 2025; Accepted 27 May 2025

ผลการวิจัย พบว่า

1. ประสิทธิภาพของเครื่องมือแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5
3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์, การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) Develop Learning Activities in the Economics Subject, on Production and Services using The Problem Base Approach of grade 8 students to reach a required efficiency of 80/80, 2) to compare learning achievements in the Economics Subject, on Production and Services, using The Problem Base Approach before and after using, and 3) to study satisfaction towards learning management. The sample used in this research consisted of 20 Cluster random Sampling grade 8 students at Muangubon School under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area, semester 2, academic year 2023. Research tools included 1 The instruments were 12 lesson plans 2) A learning achievement test of 20 items, which were difficulty values ranged between 0.20- 1.00 and 0.65 and reliability values were 0.92, and 3) A student satisfaction questionnaire. Statistics for data analysis were mean, standard deviation, effectiveness index and t-test dependents were employed to analyze the collected data.

The results of the research were as follows :

1. The efficiency of the learning activity planning tools for The EconomicsThe subject of production and services using the problem-based approach is higher than the standard.
2. Students achievement on activities for grade 8 students in the Economics Subject, on Productionand Services using The Problem Base Approach after learning higher than before learning statistical significance at the .05.

3. Students' satisfaction with learning management at was a high level.

Keywords : Developing Learning Activities in the Economics Subject, on Production and Services using The Problem Base Approach.

บทนำ

ช่วงศตวรรษที่ผ่านมาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสังคมโลกที่มุ่งเน้นพัฒนาประชากร โดยการศึกษาจะช่วยเสริมสร้างให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สำคัญในการจัดการศึกษา ซึ่งมุ่งให้ผู้เรียนได้คิดและแสวงหาความรู้มากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช (ฉบับที่ 3) ปี พ.ศ.2553 มีความมุ่งมั่นให้จัดการศึกษาพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพได้รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องอันจะส่งผลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ การพัฒนาคนไทยให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้นั้น กระบวนการสำคัญกระบวนการหนึ่งคือกระบวนการวิจัยโดยมุ่งให้ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และใช้เป็นส่วนหนึ่งในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช (ฉบับที่ 3) ปี พ.ศ. 2553 ได้กำหนดแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ไว้ในหมวด 4 ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 24 (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 เช่น การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-based Learning) การเรียนรู้ผ่านกิจกรรม (Active Learning) และการเรียนรู้แบบบูรณาการ ด้านหลักสูตรได้เน้นการบูรณาการความรู้ระหว่างวิชา และการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ เช่น การใช้สื่อการเรียนรู้ดิจิทัล การใช้ระบบการจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์ และการใช้โซเชียลมีเดียในการสื่อสารและการเรียนรู้มีการเชื่อมโยงการจัดการเรียนรู้กับท้องถิ่น ชุมชน และโลก เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ด้านการพัฒนาครูได้เสริมสร้างความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสอน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูที่มีประสบการณ์ ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ คือ ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด และการแก้ปัญหา ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น

พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) ได้กำหนดจุดหมายของหลักสูตรไว้ว่านักเรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรจะต้องมีความรู้ อันเป็นสากลและมีสมรรถนะตามหลักสูตรในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา มีทักษะชีวิตและการใช้เทคโนโลยีรวมทั้งมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการแสวงหาความรู้แล้วนำความรู้ ที่ได้มาปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องบนพื้นฐานของหลักเหตุและผลข้อมูลสารสนเทศและหลักของคุณธรรมโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเองสังคมและสิ่งแวดล้อม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การแก้ปัญหาเป็นความสามารถในการเข้าใจปัญหาโดยใช้ทักษะการแก้ปัญหา ซึ่งทักษะที่ใช้ในการแก้ปัญหานั้นมีหลายประเภท ได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์การคาดคะเนเหตุผลและการเข้าใจในปัญหามีการทบทวนวิธีการแก้ปัญหาและประเมินผลการแก้ปัญหา ซึ่งในการแก้ปัญหานั้นอาจใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ก็ได้ (วัชรรา เล่าเรียนดี, 2560) องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการแก้ปัญหานั้น มี 4 ประการ คือตัวผู้เรียน ซึ่งได้แก่ ระดับ เชี่ยวชาญ ลักษณะอารมณ์อายุแรงใจ และประสบการณ์ของผู้เรียนสถานการณ์ที่จะเป็นปัญหา ถ้าปัญหานั้นเป็นปัญหาที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจจะทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะเรียนและแก้ปัญหานั้นหรือมีผู้ชี้แนะแนวทางแก้ไขสำหรับปัญหาที่มีความยากจะทำให้มองเห็นแนวทางในการแก้ปัญหาลักษณะปัญหาเป็นปัญหาที่ต่อเนื่องหรือมีความคล้ายกับปัญหาที่เคยเรียนรู้อยู่มาแล้วจะทำให้การแก้ปัญหานั้นง่ายขึ้นการแก้ปัญหานั้นเป็นกลุ่ม คือ การที่ผู้เรียนมีโอกาสร่วมกันในการแก้ปัญหามีการอภิปรายถกเถียงกันทำให้เกิดแนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งการแก้ปัญหานั้นได้ผลดีก็ต่อเมื่อสมาชิกของกลุ่มมีจุดมุ่งหมายเดียวกันที่จะแก้ไขปัญหานั้นให้สำเร็จ (ชูชีพ อ่อนโคกสูง, 2554) ขั้นตอนการแก้ปัญหานั้นมีขั้นตอนสำคัญดังต่อไปนี้คือระบุปัญหาวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาแสวงหาแนวทางการแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพที่สุดเลือกทางแก้ปัญหานั้นที่ดีที่สุดลงมือแก้ไขตามวิธีที่เลือกไว้รวบรวมข้อมูลและประเมินผลการแก้ไขปัญหานั้น (ทีศนา แคมมณี, 2544)

จากสภาพการจัดการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปีการศึกษา 2565 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ นักเรียนส่วนใหญ่ยังมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนปีการศึกษา 2565 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนยังอยู่ในระดับพอใช้ เนื่องจากพื้นฐานทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ส่วนใหญ่มีทักษะทางการคิดการแก้ปัญหาค่อนข้างต่ำขาดความมั่นใจในการนำเสนอผลงานในการจัดการเรียนรู้สาระเศรษฐศาสตร์ ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อที่จะสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพของผู้เรียนต้องการเรียนรู้รูปแบบวิธีการสอนและเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย อีกทั้งต้องให้ผู้เรียนได้คิดและได้ปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือแก้ปัญหานั้นในชีวิตประจำวันเนื่องด้วยเนื้อหาสาระของเศรษฐศาสตร์ค่อนข้างยาก

ซึ่งผู้เรียนจำเป็นต้องมีพื้นฐานชอบที่จะคิดเพื่อตัดสินใจอย่างรอบคอบในทุกเรื่องจึงทำให้นักเรียนบางคนรู้สึกเบื่อหน่ายและไม่ค่อยสนใจหรือกระตือรือร้นที่จะเรียนเศรษฐศาสตร์ ส่งผลให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนรู้สาระเศรษฐศาสตร์ การเลือกวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญคุณภาพของการจัดการเรียนรู้สาระเศรษฐศาสตร์ กิจกรรมให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทั้งความคิด ความถนัด ความสนใจของแต่ละคน ครูต้องสอนวิธีแสวงหาความรู้มากกว่าสอนความรู้ สอนการคิดมากกว่าสอนให้ท่องจำเน้นผู้เรียนมากกว่าเน้นเนื้อหาวิชา เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตอันเป็นทักษะสำคัญของบุคคลในยุคศตวรรษที่ 21

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ การสืบค้นข้อมูลมาใช้ในการแก้ปัญหาเน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนในกลุ่มการปฏิบัติและการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning) โดยครูผู้สอนจัดให้ผู้เรียนได้เผชิญสถานการณ์ปัญหาจริงกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความใฝ่รู้เกิดทักษะกระบวนการคิด และกระบวนการแก้ปัญหาและยังช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต (ทศนา เขมมณี, 2556) ดังนั้น การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจึงเป็นการจัดสภาพการเรียนรู้ที่นำปัญหามาใช้เป็นเครื่องมือที่จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังสามารถพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้สังเกตปรากฏการณ์กำหนดโจทย์ปัญหาร่วมกันวางแผนและแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดองค์ความรู้หรือทักษะกระบวนการคิดต่าง ๆ และทัศนคติที่ดีในการมองปัญหาแล้วเกิดความใฝ่รู้ที่จะแก้ปัญหาอย่างไม่ย่อท้อ เพื่อทำงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างดีและตรงต่อเวลาและเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมยุคศตวรรษที่ 21

จากสภาพการจัดการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปีการศึกษา 2565 ในรายวิชาเศรษฐศาสตร์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70 ผลการ เนื่องจากพื้นฐานทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ส่วนใหญ่มีทักษะทางการคิดการแก้ปัญหาค่อนข้างต่ำขาดความมั่นใจในการนำเสนอผลงานในการจัดการเรียนรู้สาระเศรษฐศาสตร์ ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อที่จะสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพของผู้เรียนต้องการเรียนรู้รูปแบบวิธีการสอนและเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย อีกทั้งต้องให้ผู้เรียนได้คิดและได้ปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนจึงได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งผู้วิจัยหวังว่าการจัดจะส่งผลให้นักเรียนรู้จักการแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีทักษะการสืบค้นข้อมูล และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (E_1/E_2)
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจ ของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มเครือข่ายศรีเมืองอุบล 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวนนักเรียน 196 คน 6 ห้องเรียน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1, 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเมืองอุบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 20 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 3 ชนิดได้แก่

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 12 แผน ได้แก่

- 1.1 ขั้นตอนการผลิตสินค้า
- 1.2 ปัจจัยการผลิต
- 1.3 หลักการผลิตสินค้าและบริการ

- 1.4 การผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น
- 1.5 หลักการและเป้าหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.6 การผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น
- 1.7 ปัญหาของการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นและแนวทางแก้ไข
- 1.8 เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น
- 1.9 สิทธิผู้บริโภค
- 1.10 กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค
- 1.11 หน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภค
- 1.12 แนวทางการปกป้องคุ้มครองผู้บริโภค

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดำเนินการ ดังนี้

1. แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One - Group Pre-test Post-test Design

ตารางที่ 3 แบบแผนการทดลอง One – Group Pretest – Posttest Design

กลุ่ม	Pre – test	Treatment	Post -test
ทดลอง	T ₁	X	T ₂

T₁ หมายถึง การทดสอบก่อนการเรียนรู้ (Pre – test)

X หมายถึง การจัดการเรียนรู้ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

T₂ หมายถึง การทดสอบหลังการเรียนรู้ (Post – test)

2. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวม มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ก่อนการทดลอง ได้ติดต่อขออนุญาตทำการวิจัย โดยนำหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชธานี ไปยังฝ่ายวิชาการของโรงเรียนเมืองอุบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประณศศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ใช้นักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

2.2 ก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pre test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แล้วเก็บรวบรวมผลการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบต่อไป

2.3 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งหมด 12 ชั่วโมง โดยระหว่างการจัดการเรียนรู้ให้ผู้วิจัยหรือครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินรวมทั้งเก็บข้อมูลจากการสังเกตการเรียนรู้ของนักเรียน

2.4 เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ตามกำหนด ทำการทดสอบหลังการเรียนรู้ (Post-test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างอีกครั้ง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และให้นักเรียนทำแบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แล้วเก็บรวบรวมผลการทดสอบไว้

2.5 หลังจากการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำผลที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ และการวัดความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ นำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้มาประมวลผลและเรียบเรียงนำเสนอในรูปแบบความเรียง ดังตารางที่ 7

4.การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของเครื่องมือแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยหาค่า E_1/E_2

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ใช้การทดสอบค่าทีกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent Samples)

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเก็บคะแนนของแต่ละหน่วยของหน่วยการเรียนรู้ (E_1) และวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ (E_2) เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของเครื่องมือแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนกา ร จัดการ เรียนรู้	คะแนนเต็ม (n=20)			คะแนนที่ได้			คะแนน รวม	$\bar{X}$	S.D.
	ใบ งาน	พฤติกรรม การทำงาน กลุ่ม	คุณลักษณะ อันพึง ประสงค์	ใบ งาน	พฤติกรรม การทำงาน กลุ่ม	คุณลักษณะ อันพึง ประสงค์			
1	10	8	4	190	109	70	369	18.4 5	2.6 4
2	10	8	4	167	121	74	362	18.1 0	2.1 1
3	10	8	4	174	108	69	351	17.5 5	2.3 6
4	10	8	4	174	120	76	370	18.5 0	2.1 4
5	10	8	4	168	108	75	351	17.5 5	2.1 0
6	10	8	4	171	121	70	362	18.1 0	2.2 4
7	10	8	4	173	108	76	357	17.8 5	2.1 5
8	10	8	4	173	120	70	363	18.1 5	2.2 4
9	10	8	4	158	108	75	341	17.0 5	1.8 9

10	10	8	4	163	118	76	357	17.8 5	1.9 3
11	10	8	4	163	109	70	342	17.1 0	2.0 9
12	10	8	4	166	118	76	360	18.0 0	1.9 9
รวม	12 0	96	48	204 0	1368	877	4285	214. 25	2.1 5

$$\text{ร้อยละของค่าเฉลี่ย } 81.15 \left(\frac{214.25}{264} \times 100 \right)$$

ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) 81.15

จากตารางที่ 4 พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ E_1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ย จากการประเมินด้วยใบงาน หรือคุณลักษณะระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ E_1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 81.15

ตารางที่ 5 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้า

และบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ประสิทธิภาพ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1)	264	214.25	2.15	81.15
ประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2)	30	24.35	1.95	81.17

จากตารางที่ 5 พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 81.15/81.17 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน

ตารางที่ 6 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

เลขที่	ก่อนเรียน (30)	ร้อยละ (ก่อนเรียน)	หลังเรียน (30)	ร้อยละ (หลังเรียน)
1	17	56.67	27	90.00
2	20	66.67	26	86.67
3	18	60.00	27	90.00
4	21	70.00	26	86.67
5	21	70.00	27	90.00
6	22	73.33	25	83.33
7	17	56.67	25	83.33
8	20	66.67	25	83.33
9	21	70.00	26	86.67
10	22	73.33	23	76.67
11	19	63.33	24	80.00
12	19	63.33	24	80.00
13	21	70.00	23	76.67
14	19	63.33	24	80.00
15	20	66.67	26	86.67

ตารางที่ 6 (ต่อ)

เลขที่	ก่อนเรียน (30)	ร้อยละ (ก่อนเรียน)	หลังเรียน (30)	ร้อยละ (หลังเรียน)
16	18	60.00	22	73.33
17	15	50.00	23	77.67
18	15	50.00	22	73.33
19	13	43.33	21	70.00
20	12	40.00	21	70.00
$\bar{x}$	18.50	61.67	24.35	81.17
S.D.	2.89		1.95	

จากตารางที่ 6 พบว่าการจัดการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 61.67 ค่าเฉลี่ย $\bar{x} = 18.50$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 2.89 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 81.17 ค่าเฉลี่ย $\bar{x} = 24.35$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 1.95

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ

โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	n	$\bar{x}$	S.D.	t
p					
ก่อนเรียน	30	20	18.50	11.05*	.00
หลังเรียน	30	20	24.35		
2.89					
1.95					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 7 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียน (24.35) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียน (18.50) อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ที่	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกิจกรรม	4.15	0.59	มาก
2	เนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้ได้ฝึกให้นักเรียนรู้จักการระบุปัญหา วิเคราะห์สาเหตุ หาวิธีการแก้ปัญหา วางแผน และปฏิบัติจริงในการแก้ปัญหา	4.15	0.59	มาก
3	กิจกรรมเน้นทักษะการปฏิบัติด้วยกระบวนการกลุ่ม ส่งเสริมให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดร่วมกัน	4.25	0.85	มาก
4	เนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมกันอภิปรายหน้าชั้นเรียน	4.25	0.85	มาก

5	เนื้อหากิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.00	0.32	มาก
6	มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แก่นักเรียนอย่างเหมาะสม	4.00	0.32	มาก
7	นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ	4.00	0.32	มาก
8	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	4.20	0.83	มาก
9	บรรยากาศในห้องเรียน น่าอยู่น่าเรียน มีความพร้อมด้านสื่อการสอน	4.20	0.83	มาก
10	นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน	4.15	0.59	มาก
	รวม	4.14	0.23	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย อันดับแรกได้แก่ 1) กิจกรรมเน้นทักษะการปฏิบัติด้วยกระบวนการกลุ่มส่งเสริมให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดร่วมกัน และเนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมกันอภิปรายหน้าชั้นเรียน รองลงมาได้แก่ 2) นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และบรรยากาศในห้องเรียน น่าอยู่น่าเรียน มีความพร้อมด้านสื่อการสอน 3) มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกิจกรรม เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ได้ฝึกให้นักเรียนรู้จักการระบุปัญหา วิเคราะห์สาเหตุ หาวิธีการแก้ปัญหา วางแผน และปฏิบัติจริงในการแก้ปัญหา และนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน 4) เนื้อหา กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แก่นักเรียนอย่างเหมาะสม และนักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.15/81.17 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 ทั้งนี้ เนื่องจากแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้กำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยกำหนดออกแบบจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา ขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจปัญหา ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ความรู้ ขั้นที่ 5 สรุปและประเมินของคำตอบ

ขั้นที่ 6 นำเสนอและประเมินผลงาน พร้อมทั้งผ่านขั้นตอนการตรวจคุณภาพอย่างเป็นระบบ และประเมินคุณภาพจาก ผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการทดลอง (try-out) เพื่อหาประสิทธิภาพ แล้วปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง จึงทำให้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา มาตรฐาน ตัวชี้วัด ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น สอดคล้องกับการวิจัย ของณัฏฐพร คุ่มครอง (2561) เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน รายวิชาเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ ปัญหาเป็นฐาน รายวิชาเศรษฐศาสตร์มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.85/83.41 สอดคล้องกับการ วิจัยของมลิวัลย์ เทียบจันทิก (2562) เรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สารเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสารเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้า และบริการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 76.41/76.07 ซึ่ง สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนที่ได้รับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 61.67 ค่าเฉลี่ย $\bar{x} = 18.50$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 2.89 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลัง เรียน คิดเป็นร้อยละ 24.35 ค่าเฉลี่ย $\bar{x} = 81.17$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 2.89 และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดย ใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น ได้วิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 ซึ่ง ขั้นตอนกิจกรรมของการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ประกอบด้วย 1) การกำหนดปัญหา ครู กำหนดปัญหาหรือคำถาม โดยยึดหลักเกณฑ์ที่ว่า ปัญหาที่ครูตั้งมานั้นจะต้องไม่มีคำตอบตายตัว หรือมีหลายคำตอบ 2) ทำความเข้าใจปัญหา ครูให้ผู้เรียนพิจารณาปัญหาและระดมสมองหา คำตอบภายในกลุ่ม 3) ดำเนินการค้นคว้า ครูให้นักเรียนเรียนช่วยกันค้นคว้าหาคำตอบ โดยที่ไม่ จำกัวิธีในการหาแต่นักเรียนจะต้องสามารถอธิบายได้ว่าแหล่งที่มาของข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ มากน้อยเพียงใด 4) วิเคราะห์ความรู้ที่ได้มา ผู้เรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่ม โดยผลิต กันเสนอคำตอบที่ตนได้มา เมื่อพิจารณาครบทุกคนแล้ว สมาชิกภายในกลุ่มจะลงข้อสรุปว่าข้อมูล ครบถ้วนพร้อมที่จะนำเสนอหรือไม่ ครูคอยเป็นผู้แนะนำหากคำตอบยังไม่ครบถ้วน 5) สรุปและ ประเมินคำตอบ เป็นการนำเสนอคำตอบของกลุ่มนักเรียนเรียนแต่ละกลุ่ม เสร็จแล้วครูและ นักเรียนเรียนจะร่วมกันสรุปคำตอบเพื่อความเข้าใจตรงกันอีกครั้ง และ 6) การนำเสนอและ

ประเมินผลงานผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้มาจัดระดับองค์ความรู้และนำเสนอเป็นผลงานในรูปแบบที่หลากหลายผู้เรียนทุกกลุ่มรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาร่วมกันประเมินผลงานความรู้สอดคล้องกับการวิจัยของชวลกร วิทยาพานิช (2560) เรื่องการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานวิชาเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอุบลวิทยาคมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ที่พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับการวิจัยของสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรภัทร์ นิตยกุลเศรษฐ์ (2563) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ประเด็นสำคัญทางประวัติศาสตร์ไทย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย อันดับแรกได้แก่ กิจกรรมเน้นทักษะการปฏิบัติด้วยกระบวนการกลุ่ม ส่งเสริมให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดร่วมกัน และเนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมกันอภิปรายหน้าชั้นเรียน ($\bar{x} = 4.25$) อันดับสองได้แก่ นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และบรรยากาศในห้องเรียนน่าอยู่น่าเรียนมีความพร้อมด้านสื่อการสอน ($\bar{x} = 4.20$) อันดับสามได้แก่ มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกิจกรรม เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ได้ฝึกให้นักเรียนรู้จักการระบุปัญหา วิเคราะห์สาเหตุ หาวิธีการแก้ปัญหา วางแผน และปฏิบัติจริงในการแก้ปัญหา และนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน ($\bar{x} = 4.15$) และอันดับสี่ได้แก่ มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แก่นักเรียนอย่างเหมาะสม และนักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ($\bar{x} = 4.00$) ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการสืบค้นหาข้อมูล การประเมินตนเอง ฝึกฝนการสร้างองค์ความรู้ กระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม โดยผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์สอดคล้องกับงานวิจัยของธีรวัฒน์ จันทโมคา (2562) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถด้านกระบวนการแก้ปัญหา คณิตศาสตร์ ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและโครงงานเป็นฐานผลวิจัย พบว่า ค่าความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีค่าระดับความพึงพอใจอยู่ที่ 4.41 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัย การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังนี้ 1) ระดับผลการศึกษา ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไปใช้สอนควรวางแผนและเตรียมตัวให้พร้อมก่อนทำการสอน เช่น การศึกษาทำความเข้าใจผู้เรียน การจัดสภาพแวดล้อม วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับผู้เรียนมีกิจกรรมที่ความหลากหลายมีการเสริมแรงเพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ครูผู้สอนสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เพื่อเป็นการเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรนำรูปแบบการวิจัยนี้ไปวิจัยกับกับกลุ่มสาระอื่น ๆ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เป็นต้น

2.2 ควรนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไปใช้ในการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนเพื่อเป็นการพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.

(2553, 22 กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 129 ตอนที่ 45. หน้า 1-3.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560). โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

ชวัลกร วิทยพานิช. (2560). การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบใช้

ปัญหา เป็นฐาน วิชาเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอุบลวิทยาคม. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ในวิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. (2554). จิตวิทยาการศึกษา .(พิมพ์ครั้งที่ 2). ไทยวัฒนาพานิช.
- ณัฐพร คุ่มครอง. (2561). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน รายวิชาเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทศนา แหมมณี. (2544). วิทยาการด้านการคิด. เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมเนจเม้นท์.
- ทศนา แหมมณี. (2556). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 6). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรภัทร์ นิตยกุลเศรษฐ์. (2563). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ประเด็นสำคัญทางประวัติศาสตร์ไทย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธีรวัฒน์ จันทะโมคา. (2562). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถด้านกระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและใช้โครงงานเป็นฐาน .ในวิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มลิวัลย์ เทียบจันทิก. (2562). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สาระเศรษฐศาสตร์เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2560). กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาการคิดและยกระดับคุณภาพ การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21. เพชรเกษมพรินติ้ง กรุ๊ป.
- สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. (2566). ข้อมูลพื้นฐาน. เรียกใช้เมื่อ 15 ตุลาคม 2568 จาก <https://www.ubn1.go.th/site/index>.